

DZIEJE

PL ISSN 0419-8824

NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

4-2018

<http://rcin.org.pl>

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik L
2018
4

Warszawa 2018

<http://rcin.org.pl>

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszcza,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

KOMITET REDAKCYJNY

Roman Baron, Idesbald Goddeeris, Marek K. Kamiński, Krzysztof Kawalec, Marek Kornat, Piotr Madajczyk, Wojciech Materski, Jan Molenda, Władimir Niewieźyn, Andrzej Nowak, Dušan Segeš, Andrzej Suchcitz, Włodzimierz Suleja, Małgorzata Willaume, Michihiro Yasui

REDAKCJA

Andrzej Chojnowski, Małgorzata Gmurczyk-Wrońska,
Andrzej Koryn, Paweł Libera (sekretarz), Rafał Stobiecki, Jacek Tebinka,
Tadeusz Wolsza (redaktor naczelny)

REDAKTOR WYDAWNICZY

Ewa Bazyl

TŁUMACZENIA STRESZCZEŃ

Grażyna Waluga

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. 22 831 02 61-62, w. 43
e-mail: dn@ihpan.edu.pl
<http://www.dn-ihpan.edu.pl>

Czasopismo recenzowane

p-ISSN 0419-8824
e-ISSN 2451-1323 (wersja pierwotna)

© Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Publikacja dotowana ze środków publicznych
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

Wojciech Materski – <i>Problem rozgraniczenia Sowietów z Finlandią, 1917–1922</i>	5
Krzysztof Jasiewicz – <i>Nieznaný epizod II wojny światowej. Sowiecka okupacja Suwalszczyzny 24 IX – 6 X 1939 r. jako studium przypadku</i>	31
Marcin Przegiętka – <i>Obraz Polaków w szkoleniu światopoglądowym niemieckiej Policji Porządkowej w Generalnym Gubernatorstwie (1939–1945)</i>	57
Paweł Wawryszuk – <i>Działalność Państwowej/ Związkowej Komisji ds. Wyznań w Jugosławii w latach 1945–1971</i>	79
Mirosław Sikora – <i>USA, CoCom i embargo strategiczne. Kontrola dyfuzji technologii podwójnego zastosowania w czasie zimnej wojny, ze szczególnym uwzględnieniem PRL</i>	97
Robert Skobelski – <i>Wojsko podczas kampanii wyborczej i wyborów do Sejmu PRL z 20 stycznia 1957 roku</i>	155
Michał Siedziako – <i>Spoleczna percepcja wyborów w PRL w świetle listów nadesłanych do władz podczas konsultacji projektu nowej ordynacji wyborczej do Sejmu w 1985 roku</i>	181

DYSKUSJE I POLEMIKI

Piotr Gontarczyk – <i>Czy bracia Hryć byli polskimi mordercami Żydów? Czyli uwagi na temat naukowej wiarygodności badań prof. Barbary Engelking</i> ..	201
--	-----

MATERIAŁY

<i>Raport Komitetu Narodowego Polskiego o sytuacji w I pułku strzelców polskich (lipiec 1917 r.)</i> – Krzysztof Kawalec	225
--	-----

AUTOREFERATY

Kamil Piskała – <i>Ku Rzeczypospolitej Socjalistycznej. Studium z dziejów myśli politycznej PPS (1929–1939)</i>	239
Rafał Kościński – <i>Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Poznaniu w latach 1945–1954. Powstanie – struktura – działalność operacyjna</i>	253

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

- Przemysław Sołga – *Państwowa edukacja w konfrontacji z nauczaniem Kościoła. Uwagi na marginesie książki Marka Jakubiaka „Relacje państwo-Kościół katolicki na tle polityki oświatowo-wychowawczej sanacji”* 263
- Andrzej Leon Sowa – *O Polakach i Ukraińcach na Wołyniu w 1943 r. Kilka polemicznych uwag z okazji publikacji książki Bohdana Huda, „Ukraińcy i Polacy na Naddnieprzu, Wołyniu i w Galicji Wschodniej w XIX i pierwszej połowie XX wieku”* 273
- Mariusz Zajączkowski – *Wierchowiny i NSZ. Uwagi krytyczne na marginesie książki Mariusza Bechty i Wojciecha J. Muszyńskiego „Przeciwko Pax Sovietica. Narodowe Zjednoczenie Wojskowe i struktury polityczne ruchu narodowego wobec reżimu komunistycznego 1944–1956”* 281

* * *

- Harry hrabia Kessler, *Moja polska misja. Z dziennika 1918*, wybór i oprac. Krzysztof Ruchniewicz, Marek Zybura – Arkadiusz Stempin 299
- Rafał Kowalczyk, Swietłana Grela-Krawczenko, Przemysław Waingertner, *Majdan. Drugie narodziny narodu* – Marcin Gaczkowski 302

ŻYCIE NAUKOWE

- Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Stosunki jugosłowiańsko-polskie w XX wieku”, Belgrad, 27–28 IX 2018 r.* – Paweł Wawryszuk, Nebojša Stambolija 307
- Sprawozdanie z konferencji naukowej „Oblicza Niepodległej. Państwo i społeczeństwo. W 100-lecie odrodzenia Rzeczypospolitej”, Kraków, 25–26 X 2018 r.* – Mateusz Hübner 313

LISTY DO REDAKCJI

- List do Redakcji „Dziejów Najnowszych”. Sprostowanie* – Krzysztof Kosiński . . 319

Instrukcja wydawnicza

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie:

1. Wszystkie teksty należy składać w dwu egzemplarzach oraz w wersji elektronicznej. Wydruk powinien być sporządzony według obowiązujących norm: Times New Roman 12 pkt, interlinia 1,5 wiersza, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi dużymi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie – w przypadku pracy wielotomowej – liczbę tomów lub części (np. t. I–II) cyframi rzymskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko autora recenzji – na końcu tekstu z prawej strony oraz afiliację (miasto).

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis autora jak w recenzji.

6. Odnośniki do przypisów (dolnych) w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. – wiek lub r. – rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską wówczas, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7, dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem znaczenia w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku – w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy i roczniki periodyków i innych publikacji podajemy cyframi rzymskimi; zeszyty, numery i części – cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane autorom do właściwego przygotowania i ponownego przesłania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułu streszczenia (do 3000 znaków ze spacjami) i zarysu treści (do 500 znaków ze spacjami) w języku polskim, wykazu słów kluczowych w języku polskim (do 5–7 słów lub wyrażeń) oraz bibliografii zawierającej pozycje cytowane w przypisach.

INSTYTUT HISTORII PAN
PRZEDSTAWIA

Agnieszka J. Cieslikowa

Czerwona Pomoc w Polsce 1924–1938

przybudówka – przykrywka – przyczółek

www.ihpan.edu.pl
www.ksiegarnia-ihpan.edu.pl

ISSN 0419-8824

<http://rcin.org.pl>